

УДК 351:005

Червякова О.В.,
к.держ.упр., доцент

АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Анотація. Проаналізовано та узагальнено широке коло наукових розвідок за період 2003–2011 років щодо державного управління в напрямку формування інноваційного суспільства

Ключеві слова: Державне управління, інноваційне суспільство, суспільні зміни.

Аннотация. Проанализированы и обобщены широкий круг научных исследований за период 2003-2011 года относительно государственного управления в направлении формирования инновационного общества.

Ключевые слова: Государственное управление, инновационное общество, общественные изменения.

Annotation. Analyzed and summarized a wide range of scientific research for the period of 2003-2011 years regarding the public administration in the direction of forming the innovative company.

Key words: Public administration, an innovative society, societal changes.

Інноваційне суспільство, як результат змін, що відбуваються у всіх сферах життєдіяльності, відіграє важливу роль у трансформаційних процесах державного управління. Саме тому вони активно досліджуються в Україні, зокрема, у межах галузі науки «Державне управління». У цьому напрямі маємо розгалужений вектор, а, відтак, і широкий фронт наукових розвідок, що потребують узагальнення та аналізу щодо державного управління в напрямку формування інноваційного суспільства.

Мета дослідження – виявлення та узагальнення тенденцій дисертаційних розвідок у галузі науки «Державне управління» за основним напрямом – складовим зовнішнього вектора суспільних змін - формування інноваційного суспільства.

Під час написання цієї статті автор спирався на результати наукових досліджень [1–38].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

З 2003 по 2011 роки різним питанням державного управління формуванням інноваційного суспільства були присвячені 38 дисертаційних робіт, з яких 6 – докторські (М.В.Гаман [9], Д.В.Карамішев [8], Ю.М.Комар [24], Г.І.Груба [11], Н.В.Богдарчук [4], І.О.Драган [12]).

Статистика захистів дисертацій за спеціальностями галузі науки «Державне управління» за напрямом зовнішнього вектора суспільних змін «Інноваційне суспільство» наведена у табл. 1.

Таблиця 1.

Статистика захистів дисертацій за спеціальностями галузі науки
«Державне управління» за напрямом зовнішнього вектора суспільних змін
«Інноваційне суспільство»

№ з/п	Спеціальності	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Разом
1	25.00.01 – теорія та історія державного управління				1				1		2
2	25.00.02 – механізми державного управління			6/1	2	2/1	7	4/1	9/1	3/2	33/6
3	25.00.03 – державна служба								1		1
4	25.00.04 – місцеве самоврядування				1				1		2
5	Всього	-	-	6/1	4	2/1	7	4/1	12/1	3/2	38/6

Низку напрямів вектору формування інноваційного суспільства відображують і узагальнюють докторські дисертації, зокрема напрям «Державне управління інноваційною діяльністю» - докторська дисертація М.В.Гамана «Державне управління інноваційною діяльністю в Україні» (2005) [9], напрям «Державне регулювання галузевих інноваційних процесів» - докторська дисертація Д.В.Карамішева «Державне регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я» (2007) [8], напрям «Інноваційні механізми та технології» - докторська дисертація Ю.М.Комара «Наукові засади інноваційних механізмів державного управління підготовкою студентів управлінських спеціальностей» (2009) [24], напрям «Державна інноваційна політика» - докторська дисертація Г.І.Груби «Державна політика розвитку інноваційної діяльності в Україні» (2009) [11], напрям «Державна політика інноваційного розвитку регіонів та територій» - докторська дисертація Н.В.Богдарчук «Державна політика розвитку інноваційного потенціалу регіонів України» (2011) [4].

За напрямом «Державне управління інноваційною діяльністю» окрім роботи М.В.Гамана підготовлені роботи Г.І.Маряненка «Інноваційна стратегія розвитку місцевого самоврядування шахтарських міст» (2006) [29], Т.О.Франчук «Державне стратегічне управління інноваційною діяльністю в реальному секторі економіки» (2008) [37], Т.А.Гончарової «Механізми державного антикризового управління в регіонах на основі

інноваційного розвитку» (2009) [10].

За напрямом «Державна інноваційна політика» окрім роботи Г.І.Груби підготовлені роботи Д.М.Ворони «Формування та реалізація державної інноваційної політики: галузевий аспект» (2007) [7], К.А.Алексєєвої «Державна інноваційна політика в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки» (2009) [1].

За напрямом «Державне регулювання галузевих інноваційних процесів» окрім роботи Д.В.Карамішева підготовлені роботи Р.І.Темиргалієва «Державне регулювання інноваційної реструктуризації промислового комплексу України» (2008) [35], Л.О.Дудки «Державне регулювання інноваційного розвитку вугільного комплексу України» (2010) [13], С.В.Каракова «Державне управління інноваційною діяльністю в промисловості України» (2010) [17].

За напрямом «Державна політика інноваційного розвитку регіонів та територій» окрім роботи Н.В.Богдарчук підготовлені роботи: Н.Г.Клименко «Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку регіону» (2005) [22]; Л.М.Костіної «Механізм формування комплексної стратегії інноваційного розвитку промислових регіонів» (2005) [25]; Ж.А.Новицької «Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку промислового міста» (2005) [30]; О.М.Соловійова «Удосконалення механізмів державного регулювання інноваційних процесів в Україні та регіонах» (2005) [32]; С.Є.Захарова «Розвиток механізмів державного управління інтелектуальною промисловою власністю у контексті інноваційного розвитку регіону» (2007) [14]; Т.А.Берегой «Агентство регіонального розвитку як механізм управління розвитком регіону на засадах демократичного врядування» (2008) [3]; Д.А.Ізюмської «Механізми реалізації державної інноваційної політики в регіоні» (2008) [16]; О.В.Кіктенко «Механізми державного регулювання інноваційного розвитку регіону» (2008) [19]; І.І.Кіріченко «Розвиток механізмів державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності (регіональний аспект)» (2008) [21]; О.Г.Афенкіної «Інноваційні підходи в реалізації соціального захисту населення на регіональному рівні» (2009) [2]; М.Д.Борисенко «Механізми державного управління інноваційним розвитком регіональних промислових кластерів» (2010) [6]; О.М.Клименко «Формування державної інноваційно-інвестиційної політики в регіоні» (2010) [23]; Д.Л.Тарасенка «Інноваційний розвиток промислового міста: проблеми та шляхи вирішення» (2010) [34]; В.Д.Боднарчука «Державне регулювання інноваційного розвитку регіон» (2011) [5].

За напрямом «Інноваційні механізми та технології» окрім роботи Ю.М.Комара підготовлені роботи В.В.Петрушевської «Механізми державного регулювання і стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в матеріальному виробництві» (2005) [31], А.О.Кузнєцова «Інноваційні технології в державному регулюванні соціально-економічного розвитку регіону» (2006) [26], О.М.Лощинської

«Формування механізму державної підтримки інноваційної діяльності малого підприємництва» (2006) [28], С.О.Гайдученко «Формування інноваційної технології оцінювання в управлінні персоналом державної служби» (2010) [8], О.В.Іванової «Удосконалення механізму державного регулювання діяльності підприємств малого інноваційного бізнесу» (2010) [15], О.В.Федорчак «Упровадження інноваційного механізму управління у діяльність обласних державних адміністрацій» (2010) [36], докторська робота І.О.Драгана «Державне управління процесами модернізації житлово-комунального господарства в Україні» (2011) [12].

За напрямом «Розвиток інтелектуального потенціалу» проведені дослідження О.Б.Кіреєвої «Державне управління розвитком інтелектуальних ресурсів в Україні: теоретико-методологічний аспект» (2006) [20], О.В.Ядранської «Державне регулювання науки в Україні» (2009) [38], Л.І.Лисенко «Тенденції державного регулювання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів з державного управління» (2010) [27], В.О.Стригуна «Організаційні механізми забезпечення переходу до інноваційного державного управління науково-технічною діяльністю» (2010) [33].

Проведений аналіз наукових досліджень у галузі науки «Державне управління» дозволив виділити основні складові зовнішнього вектору суспільних змін «Інноваційне суспільство» (див. рис. 2) та запропонувати відповідну їх класифікацію за цими складовими.

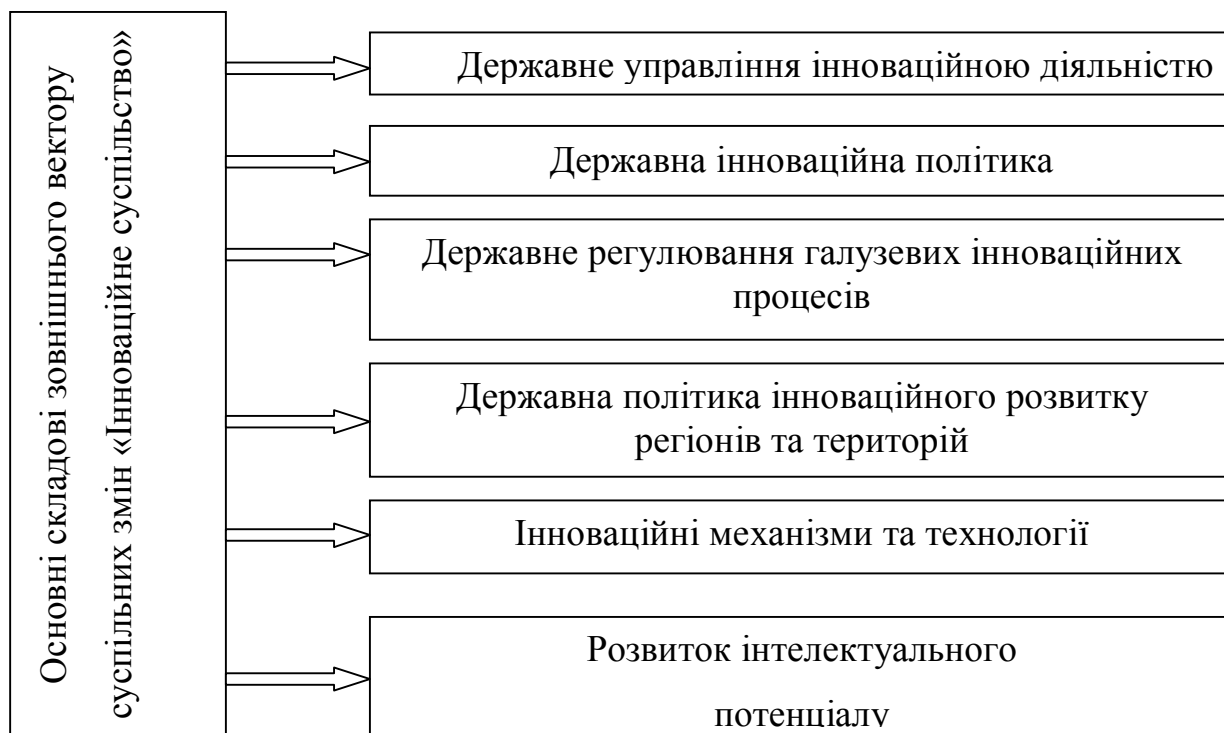

Рис. 2. Основні складові зовнішнього вектору суспільних змін «Інноваційне суспільство»

Висновки. З метою виявлення та узагальнення тенденцій дисертаційних розвідок у галузі науки «Державне управління» за основним напрямом - інноваційне суспільство – складовими зовнішнього вектора суспільних змін проведено наукометричне дослідження за період 2003-2011 роки.

Загальна вибірка дисертацій за цей період склала 1086 робіт, в тому числі дисертацій за напрямами «інноваційне суспільство» - 38 (14,4%). Безумовним лідером захищених дисертацій за спеціальностями науки державного управління відповідно до основних напрямів зовнішнього вектора суспільних змін є 25.00.02 – механізми державного управління (70,2%). Суттєво менше захищено робіт за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління (25,5%), 25.00.04 – місцеве самоврядування (9,8%) та 25.00.03 – державна служба (2,7%).

Проведений аналіз дозволив виділити не тільки основні напрями - серед яких «інноваційне суспільство», як складова зовнішнього вектору суспільних змін, але й відповідні напрями в їх межах, на яких були зосереджені сучасні дослідження у галузі науки «Державне управління».

За основними складовими зовнішнього вектору суспільних змін «Інноваційне суспільство» виділено напрями: державне управління інноваційною діяльністю, державна інноваційна політика, державне регулювання галузевих інноваційних процесів, державна політика, розвиток інтелектуального потенціалу інноваційного розвитку регіонів та територій, інноваційні механізми та технології.

Використані джерела інформації:

1. Алексеєва К.А. Державна інноваційна політика в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / К.А. Алексеєва – Київ, 2009.
2. Афенкіна О.Г. Інноваційні підходи в реалізації соціального захисту населення на регіональному рівні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.Г. Афенкіна – Київ, 2010.
3. Берегой Т.А. Агентство регіонального розвитку як механізм управління розвитком регіону на засадах демократичного врядування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Т.А. Берегой – Одеса, 2007.
4. Богдарчук Н.В. Державна політика розвитку інноваційного потенціалу регіонів України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / Н.В. Богдарчук – Миколаїв, 2011.
5. Боднарчук В.Д. Державне регулювання інноваційного розвитку регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / В.Д. Боднарчук – Київ, 2011.
6. Борисенко М.Д. Механізми державного управління інноваційним розвитком регіональних промислових кластерів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / М.Д. Борисенко – Харків, 2010.

7. Ворона Д.М. Формування та реалізація державної інноваційної політики: галузей аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Д.М. Ворона – Запоріжжя, 2008.
8. Гайдученко С.О. Формування інноваційної технології оцінювання в управлінні персоналом державної служби : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / С.О. Гайдученко – Днепропетровськ, 2010.
9. Гаман М.В. Державне управління інноваційною діяльністю в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / М.В. Гаман – Київ, 2005.
10. Гончарова Т.А. Механізми державного антикризового управління в регіонах на основі інноваційного розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Т.А. Гончарова – Запоріжжя, 2009.
11. Груба Г.І. Державна політика розвитку інноваційної діяльності в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / Г.І. Груба – Київ, 2010.
12. Драган І.О. Державне управління процесами модернізації житлово-комунального господарства в Україні : : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / І.О. Драган – Київ, 2011.
13. Дудка Л.О. Державне регулювання інноваційного розвитку вугільного комплексу України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Л.О. Дудка – Київ, 2010.
14. Захаров С.Е. Розвиток механізмів державного управління інтелектуальною промисловою власністю у контексті інноваційного розвитку регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / С.Е. Захаров – Запоріжжя, 2007.
15. Іванова О.В. Удосконалення механізму державного регулювання діяльності підприємств малого інноваційного бізнесу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.В. Іванова – Київ, 2010.
16. Ізюмська В.А. Механізми реалізації державної інноваційної політики в регіоні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / В.А. Ізюмська – Запоріжжя, 2008.
17. Караков С.В. Державне управління інноваційною діяльністю в промисловості України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / С.В. Караков – Київ, 2010.
18. Карамішев Д.В. Державне регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / Д.В. Карамішев – Донецьк, 2005.
19. Кіктенко О.В. Механізми державного регулювання інноваційного розвитку регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.В. Кіктенко – Запоріжжя, 2008.
20. Кіреєва О.Б. Державне управління розвитком інтелектуальних ресурсів в Україні: теоретико-методологічний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.Б. Кіреєва – Днепропетровськ, 2006.
21. Кіріченко І.І. Розвиток механізмів державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності (регіональний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / І.І. Кіріченко – Донецьк, 2008.

22. Клименко Н.Г. Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Н.Г. Клименко – Одеса, 2005.
23. Клименко О.М. Формування державної інноваційно-інвестиційної політики в регіоні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.М. Клименко – Київ, 2010.
24. Комар Ю.М. Наукові засади інноваційних механізмів державного управління підготовкою студентів управлінських спеціальностей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. Державне управління / Ю.М. Комар – Донецьк, 2009.
25. Костіна Л.М. Механізм формування комплексної стратегії інноваційного розвитку промислових регіонів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Л.М. Костіна – Донецьк, 2005.
26. Кузнецов А.О. Інноваційні технології в державному регулюванні соціально-економічного розвитку регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / А.О. Кузнецов – Харків, 2006.
27. Лисенко Л.І. Тенденції державного регулювання підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів з державного управління : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Л.І. Лисенко – Київ, 2010.
28. Лошинська О.М. Формування механізму державної підтримки інноваційної діяльності малого підприємництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.М. Лошинська – Донецьк, 2006.
29. Мар'яненко Г.І. Інноваційна стратегія розвитку місцевого самоврядування шахтарських міст : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Г.І. Мар'яненко – Харків, 2006.
30. Новицька Ж.А. Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку промислового міста : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Ж.А. Новицька – Донецьк, 2005.
31. Петрушевська В.В. Механізми державного регулювання і стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в матеріальному виробництві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / В.В. Петрушевська – Донецьк, 2005.
32. Соловійов О.М. Удосконалення механізмів державного регулювання інноваційних процесів в Україні та регіонах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.М. Соловійов – Донецьк, 2005.
33. Стригун В.О. Організаційні механізми забезпечення переходу до інноваційного державного управління науково-технічною діяльністю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / В.О. Стригун – Київ, 2010.
34. Тарасенко Д.Л. Інноваційний розвиток промислового міста: проблеми та шляхи вирішення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Д.Л. Тарасенко – Донецьк, 2010.
35. Темиргалієв Р.І. Державне регулювання інноваційної реструктуризації промислового комплексу України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

- кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Р.І. Темиргалієв – Київ, 2008.
36. Федорчак О.В. Упровадження інноваційного механізму управління у діяльність обласних державних адміністрацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.В. Федорчак – Львів, 2010.
37. Франчук Т.О. Державне стратегічне управління інноваційною діяльністю в реальному секторі економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / Т.О. Франчук – Запоріжжя, 2008.
38. Ядранська О.В. Державне регулювання науки в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. Державне управління / О.В. Ядранська – Запоріжжя, 2009.

Рецензент: Бакуменко В.Д. д.держ.упр., професор.